

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 194/07-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., M., zastúpenej advokátom JUDr. A. K., V., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. S 3/00 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 321/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2007 doručená sťažnosť M. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. S 3/00 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 321/2005.

Sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Základné právo M. K. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Dunajskej Strede vo veci sp. zn. S 3/00 a postupom Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 14 S/321/2005 bolo porušené.“

Okrem vyslovenia porušenia namietaných práv v označených konaniach žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 140 000 Sk, ako aj úhradu trov konania.

Zo sťažnosti, z jej príloh, ako aj z vyžiadaného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich práv v týchto konaniach:

- konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu vedené okresným súdom pod sp. zn. S 3/00, v ktorom spis bol z dôvodu vecnej príslušnosti 19. decembra 2005 postúpený krajskému súdu,
- konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu vedené od 21. decembra 2005 krajským súdom pod 14 S 321/2005.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. S 3/00

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. S 3/00, ústavný súd na základe obsahu sťažnosti, pripojených príloh, ako aj obsahu súvisiaceho spisového materiálu konštatuje, že konanie pred okresným súdom skončilo postúpením veci bez rozhodnutia krajskému súdu na základe uznesenia zo 6. septembra 2005. Spis okresného súdu bol predložený krajskému súdu ako súdu vecne príslušnému 21. decembra 2005.

Zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pri opatrení alebo inom zásahu, ktorým sú aj zbytočné prieskumy v konaní pred všeobecnými súdmi, sa lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom

ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V čase podania sťažnosti ústavnému súdu (29. máj 2007) sťažovateľka mala vedomosť o tom, že konanie vedené okresným súdom skončilo postúpením veci krajskému súdu (21. december 2005). Preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 321/2005

V časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 321/2005, ústavný súd predovšetkým poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého nie je sťažnosť podľa čl. 127 ústavy prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to vo výzve z 12. júla 2007 upozornil právneho zástupcu sťažovateľky na skutočnosť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mala sťažovateľka právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“). Súčasne ho vyzval, aby predložil dôkaz o splnení predmetnej povinnosti, t. j. o podaní sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu. Na uvedenú výzvu právny zástupca sťažovateľky v určenej lehote a ani do dátumu prijatia tohto uznesenia neodpovedal.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní orgánu štátnej správy súdov podľa zákona o súdoch je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prieťahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní (...)“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, predovšetkým v rámci všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Keďže ústavný súd z vyžiadaného súvisiaceho spisu krajského súdu sp. zn. 14 S 321/2005 nezistil, že by sťažovateľka podala predsedovi prvostupňového súdu sťažnosť na prieťahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (táto skutočnosť vyplýva aj z informácie poskytnutej krajským súdom), pričom ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľky z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a ani právny zástupca sťažovateľky dodatočne na výzvu nepredložil ústavnému súdu dôkaz o splnení tejto povinnosti, ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby

po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2007